

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-002-ZV9-009

Respektuje pravidla etického chování a uplatňováním prosociálního chování přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.

Popis úrovně: Na cestě

- vnímá a reflektuje etický rozměr různých (učebních, modelových i jiných) situací
- v eticky dilematických modelových situacích zvažuje a reflektuje vhodné způsoby chování a aplikuje je v těchto situacích
- diskutuje, jaké hodnoty v souvislosti s etikou, vztahy s druhými jsou pro něho v životě důležité, a zdůvodní proč

Vyjednávání s etickým rozměrem – zvířata

Autor: Josef Valenta

Anotace

Aktivita vyžaduje – v rámci jednoduché simulace – vyjednávání o problému s etickým rozměrem; téma má eticky kontroverzní potenciál, což vytváří příležitosti pro identifikaci vlastních etických hodnot, rozvoj dovedností komunikace v situaci sporu.

Zadání pro žáky

Cíl:

Žák umí zformulovat svoje etické stanovisko (k různým vztahům lidí vůči zvířatům), příp. umí i identifikovat svou hodnotu, která za stanoviskem stojí.

Žák využívá své dosavadní poznatky při komunikaci v situaci sporu. Případně v debatě aplikuje pravidla efektivního vyjednávání (za předpokladu, že se s nimi již seznámil v předchozí výuce).

A

Instrukce:

„Vytvořte skupiny po 4-5 osobách. Skupina/y se stanou speciálními výbory, které mají rozhodnout o tom, jaká budou pro nejbližších 20 let práva zvířat ve vazbě na člověka, resp. též co bude smět člověk vůči zvířatům, tedy i jaká pravidla bude muset člověk dodržovat. Rozhodnutí výborů je nevratné a není proti němu odvolání. Jednání bude probíhat tak dlouho, dokud se jako členové výboru neshodnete na společném prohlášení.“

Každý výbor obdrží seznam témat týkajících se určitých forem vztahu člověka a zvířat. (viz příloha – Seznam, který lze i dále upravit)

Ve výboru:

- seřadíte tato témata (de facto činnosti) od pro vás nepřijatelných po přijatelné
- rozhodnete, co bude zakázáno a co povoleno
- využijte k tomu případné vlastní zkušenosti a zážitky z kontaktu se zvířaty nebo péče o ně

Pro následující prezentaci výsledků ostatním určete jednoho člena.

B.

Prezentace stanovisek výborů:

„Mluvčí skupin, sdělte vyjednané pořadí. Ostatní si mohou dělat poznámky pro pozdější otázky a diskusi.“

Jsou dvě možnosti:

- postupně prezentují všichni mluvčí a fáze dotazování následuje potom;
- po prezentaci každého mluvčího je možno se doptávat.

„Můžete se ptát skupin-y na to, co vás zajímá. Ptejte se věcně, tato fáze není určena k hádkám.“

C.

Reflexe (ve skupinách i společná):

„Podle čeho jste posuzovali přijatelnost a nepřijatelnost daného vztahu? Zkuste formulovat vaše hodnoty, které stojí za vašimi stanovisky? Pokud vám některé vztahy připadají i jako možné vztahy mezi lidmi, které to jsou? V čem mohou připomínat vztahy člověk – člověk?“

Ke komunikaci:

Jak se podařilo – nepodařilo dojít ke společnému závěru? Proč? Jaký způsob komunikace jste zvolili? Kdo jak vyjednával - jaké taktiky kdo volil?

Co byste v komunikaci změnili, kdybyste se v této situaci ocitli znovu?

Jaká mohou být pravidla dobrého vyjednávání?

Co potřebujete umět pro dobré vyjednávání?

Kdy ve svém životě vyjednáváte ... budete v blízké době o něčem s někým vyjednávat?“

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence osobnostní a sociální Empatie a porozumění druhým KOS-EMP-000-ZV9-001	Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	- ve výuce věnuji pozornost otázkám etiky a mezilidských vztahů a provázím žáky diskusí o situacích, které vyžadují empatii a respekt - navozuji praktické situace, ve kterých se žáci mohou naučit

		empatii a hledání kompromisů (např. domluvy na třídních výjezdech, pravidlech, dělení práce ve skupině) • do výuky řadím aktivity, hry, modelové hry, dramatizaci, komunikaci (umožnění nahlížení problematiky z různých úhlů) • podporuji žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat • Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti Respektující vztah k životu a světu KOB-RES-000-ZV5-001	<i>Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.</i>	• vytvářím prostor pro vzájemné sdílení zkušeností a zážitků z kontaktu a péče o živé bytosti • vytvářím prostor pro otevřenou diskusi žáků o hodnotách a chování svých i ostatních • vedu reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů

Metodický komentář pro učitele

A.

Upravte si dle vašich představ předem Seznam ke zvířatům mířících vztahů (aktivit) lidí (viz pracovní list v příloze), rozdejte pak skupinám.

Podle okolností je možné před zahájením vyjednávání připomenout si s žáky již osvojené techniky vyjednávání atd.

B.

Lze před touto fází ještě zařadit vyjednávání mezi výbory – buď jen mluvčích výborů nebo (při vyrovnaném počtu členů skupin) vytvořit vlastně nové skupiny tak, že v nich budou jednotlivci ze všech výborů a je možno vyjednávat o mezivýborovém komuniké (opět na principu shody členů).

C.

Pokud nešlo o aplikaci již osvojených způsobů komunikace, může je vyučující vyvozovat spolu se žáky z obsahu reflexe.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- vnímání etické stránky lidských vztahů
- etickému rozhodování ve vztazích
- ovládnutí a využívání efektivních způsobů vyjednávání a komunikace o sporných tématech

Zdroje

Valenta, J. Učit se být. Kladno : AISIS, 2003 (inspirováno z Metodického materiálu projektu Dokážu to? – autorka: s. Hermochová).

Příloha

Seznam témat – forem vztahů člověk a zvířat